

Kirurgian poliklinikka ja toimenpideyksikkö

Potilasohje Eksote

PAKSUSUOLEN UMPIPUSSIT ELI DIVERTIKKELIT

MITÄ DIVERTIKKELI TARKOITTA?

Divertikkeli tarkoittaa umpipussia. Paksusuoli on divertikkeleiden tavallisin esiintymispaikka. Divertikuloosi tarkoittaa, että ihmisellä on monta divertikkeliä paksusuolella. Jos divertikkeli tulehtuu, taudin nimi on divertikuliitti. Taudin yleisnimitys on divertikkeli- eli umpipussitauti. Divertikkeli on hyvin ohutseinäinen. Se rakentuu suolen hyvin ohuesta limakalvosta. Ohutseinäiset divertikkelit täyttyvät helposti suolensisällöstä. Divertikkeli ei jaksa työntää sisältöään pois, vaan se pysyy divertikkelissä pitkiä aikoja. Tämän seurauksena divertikkelit tulehtuvat helposti.

DIVERTIKKELITAUDIN SYYT

Nykyelämään liittyvä stressi saattaa myötävaikuttaa divertikkelitaudin syntyyn. Iän mukana suolen seinämä menettää osan kestävydestään ja altistaa näin taudin syntymiselle. Divertikkelit muodostuvat lisääntyneen suolen sisäisen paineen vuoksi. Vähäinen liikunta lisää omalta osaltaan painetta paksusuolella ja vaikuttaa haitallisesti suolentoimintaan. Ylimääräistä painetta paksusuolella on lisäämässä liian hyvä ruoka, josta jää vain vähän jäännöstä.

DIVERTIKKELITAUDIN OIREET

Suurin osa divertikkeleistä on vähäoireisia tai oireettomia. Divertikkelit saatetaan löytää sivulöydöksenä, tutkittaessa potilasta vatsaoireiden vuoksi. Yleisimpiä oireita ovat: äkillinen alavatsakipu, lämmön nousu, painoarkuus vatsalla, suolen toiminnanhäiriö, vatsan turpoaminen, pahoinvointi, oksentelu ja peräsuoliverenvuoto (harvinainen oire). Kipu tuntuu aluksi epämääräisenä koko vatsalla ja siirtyy taudin jatkuessa vasemmalle alavatsaan. Ripulin ja ummetuksen vaihtelu ovat suolen tyyppillisiä muutoksia.

DIVERTIKKELITAUDIN HOITO

Ruokavaliolla pystytään ehkäisemään divertikkeleiden syntyä. Jo olemassa olevia divertikkeleitä se ei enää pysty poistamaan. Ruokavalioon kannattaa sisällyttää kasvikunnan tuotteita. Ne sisältävät ravintokuituja, vitamiineja ja kivennäisaineita. Eniten kuituja on viljassa. Eläinkunnan tuotteissa ei ole lainkaan kuituja. Valkoinen vilja, riisi, pasta ja leivonnaiset sisältävät vähän kuituja.

Lievempioireista divertikuliittia voidaan hoitaa kotona suun kautta otettavilla antibiooteilla ja kevyellä ruokavaliolla, kuten liemiruoilla, joista jää vain vähän jäännöstä paksusuoleen. Kuitupitoista ruokaa on hyvä syödä silloin, kun ei ole tulehdusvaihetta meneillään.

Voimakasoireinen äkillinen divertikuliitti hoidetaan sairaalassa suonensisäisellä antibioottilääkityksellä ja nestehoidolla. Ellei konservatiivinen hoito ole tuottanut apua, päädytään leikkaushoitoon. Leikkauksessa poistetaan suolen sairas osa. Divertikkelit tulehtuvat herkästi uudelleen. Joskus tulehtunut divertikkeli saattaa puhjeta, jolloin leikkaus on suoritettava mahdollisimman nopeasti.

DIVERTIKKELITAUDIN TUTKIMUSMENETELMÄT

Kun tulehdus on rauhoittunut, voidaan muutaman viikon kuluttua tehdä paksusuolen tähytys (kolonoskopia) tai paksusuolen varjoainekuvaus (colongrafia). Nämä tutkimukset voidaan tehdä polikliinisesti. Paksusuolen tähytystä ei voida tehdä akuutissa tulehdusvaiheessa paksusuolen puhkeamisvaaran vuoksi. Tutkimusten onnistumisen edellytyksenä on perusteellinen suolen tyhjennys, joka tehdään apteekista/terveysasemilta saatavilla tyhjennysaineilla.